

TUẦN 6

TIẾT 11 & TIẾT 12 – BÀI 9: NƯỚC ĐẠI CỒ VIỆT THỜI ĐÌNH – TIỀN LÊ

I. TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ, QUÂN SỰ

1. Nhà Đinh xây dựng đất nước

- Năm 968, Đinh Bộ Lĩnh lên ngôi Hoàng đế (Đinh Tiên Hoàng), đặt tên nước là Đại Cồ Việt (nước Việt lớn), đóng đô ở Hoa Lư (Ninh Bình).
- Năm 970, vua Đinh đặt niên hiệu là Thái Bình, phong vương cho các con, cử các tướng thân cận nắm giữ các chức vụ chủ chốt; xây dựng cung điện, đúc tiền ... sai sứ sang giao hảo với nhà Tống → Đinh Bộ Lĩnh đã tiến thêm một bước trong việc xây dựng chính quyền độc lập, tự chủ; khẳng định chủ quyền quốc gia.

2. Tổ chức chính quyền thời Tiền Lê

a. Bối cảnh đất nước

- Tiểu sử Lê Hoàn: SGK trang 29, 30.
- Cuối năm 979 Đinh Tiên Hoàng mất → nội bộ nhà Đinh lục đục. Nhân cơ hội đó nhà Tống lăm le xâm lược nước ta.
- Trước nguy cơ xâm lược của nhà Tống, Lê Hoàn được Thái hậu họ Dương và quan lại đồng tình đã suy tôn lên làm vua, lập nên nhà Lê (sử gọi là Tiền Lê).

b. Tổ chức bộ máy nhà nước

- Bộ máy cai trị ở trung ương, vua nắm mọi quyền hành, giúp vua có thái sư, đại sư và quan lại gồm hai ban văn, võ; các con vua được phong vương và trấn giữ các nơi quan trọng.
- Cả nước chia thành 10 lộ, dưới lộ có phủ và châu.
- Xây dựng quân đội (10 đạo và hai bộ phận cấm quân và quân địa phương).
- Nhận xét: Nhà Tiền Lê đã tiến thêm một bước trong việc xây dựng chính quyền độc lập tự chủ. Đây là sự hoàn thiện chính quyền ở trung ương, chia lại đơn vị hành chính cả nước, chú trọng xây dựng quân đội.

3. Cuộc kháng chiến chống Tống của Lê Hoàn

- Diễn biến của kháng chiến:

- + Đầu năm 981, quân Tống theo hai đường thủy, bộ tiến đánh nước ta.
- + Lê Hoàn trực tiếp tổ chức và lãnh đạo cuộc kháng chiến.
- + Nhiều trận chiến diễn ra trên sông Bạch Đằng. Trên bộ quân ta chặn đánh địch quyết liệt. Quân Tống đại bại.
- Ý nghĩa:
 - + Chiến thắng biểu thị ý chí quyết tâm chống ngoại xâm của quân dân ta.
 - + Chứng tỏ bước phát triển mới của đất nước và khả năng bảo vệ độc lập dân tộc của Đại Cồ Việt.

II. SỰ PHÁT TRIỂN KINH TẾ VÀ VĂN HÓA

1. Bước đầu xây dựng nền kinh tế tự chủ

- Quyền sở hữu ruộng đất nói chung thuộc về làng xã, theo tập tục chia nhau cày cấy, nộp thuế, đi lính và làm lao dịch cho nhà vua. Việc đào vét kênh mương, khai khẩn đất hoang... được chú trọng, nên nông nghiệp ổn định và bước đầu phát triển; nghề trồng dâu tằm cũng được khuyến khích..., các năm 987, 989 được mùa.
- Xây dựng một số xưởng thủ công: từ thời Đinh đã có xưởng đúc tiền, chế vũ khí, may mũ áo... xây cung điện, chùa chiền.

2. Đời sống xã hội và văn hóa (học sinh tự học)

Luyện tập và vận dụng

Câu 1: Đánh giá công lao của Đinh Bộ Lĩnh và Lê Hoàn?

Câu 2: Vẽ sơ đồ bộ máy nhà nước thời Tiền Lê.